TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Quốc hội thông qua Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi): Làm rõ cơ chế cho vay đặc biệt và bổ sung quy định chi trả sớm

10:38 10/12/2025

Sáng 10-12, với đa số phiếu tán thành, Quốc hội đã chính thức thông qua Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi). Một trong những thay đổi quan trọng của luật là cho phép Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam (BHTG) tham gia xử lý sự cố, khủng hoảng của các tổ chức tín dụng, đồng thời bổ sung loạt quy định then chốt về cho vay đặc biệt và chi trả sớm tiền bảo hiểm.

Trong phiên làm việc sáng nay, Quốc hội đã thông qua Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi) với nhiều điều chỉnh quan trọng nhằm bảo vệ tốt hơn quyền lợi người gửi tiền và củng cố an toàn hệ thống ngân hàng. Một trong những nội dung được quan tâm nhất là quy định về cho vay đặc biệt và cơ chế chi trả sớm khi tổ chức tín dụng rơi vào nguy cơ mất khả năng chi trả.

Thống đốc NHNN Nguyễn Thị Hồng

Trình bày báo cáo tiếp thu và giải trình trước khi Quốc hội biểu quyết, Thống đốc Ngân hàng Nhà nước (NHNN) Nguyễn Thị Hồng nêu rõ rằng quy định về cho vay đặc biệt trong dự thảo Luật đã được xây dựng nhất quán với Luật Các tổ chức tín dụng (TCTD). Theo Điều 191 của Luật Các TCTD, các ngân hàng có thể vay đặc biệt từ Bảo hiểm tiền gửi (BHTG) khi xảy ra tình trạng rút tiền hàng loạt, ngay cả khi chưa thuộc diện can thiệp sớm hay kiểm soát đặc biệt.

Tuy vậy, để tránh nguy cơ chính sách bị lợi dụng, dự thảo Luật BHTG đã quy định chặt chẽ hơn: tổ chức tín dụng chỉ được vay đặc biệt khi đồng thời thuộc diện can thiệp sớm hoặc kiểm soát đặc biệt và xảy ra rút tiền hàng loạt. Những khái niệm như "rút tiền hàng loạt", "can thiệp sớm" hay "kiểm soát đặc biệt" đều đã có tiêu chí xác định rõ ràng trong Luật Các TCTD và các văn bản hướng dẫn. Đồng thời, dự thảo giao Thống đốc NHNN ban hành quy định chi tiết về cơ chế cho vay đặc biệt nhằm bảo đảm việc hỗ trợ được kiểm soát chặt chẽ và đúng đối tượng.

Liên quan đến đề nghị của đại biểu về việc rà soát thêm với Luật Các TCTD trong phần cơ chế xử lý sự cố, khủng hoảng ngân hàng, NHNN giải thích rằng phạm vi điều chỉnh của Luật BHTG rộng hơn. Khủng hoảng ngân hàng là trạng thái khó dự báo trước, có thể bắt nguồn từ các biến động địa chính trị, biến động kinh tế toàn cầu hoặc những cú sốc lớn như đại dịch Covid-19. Vì vậy, Điều 39 của dự thảo đã trao thẩm quyền cho Chính phủ quyết định các biện pháp cần thiết để BHTG tham gia xử lý sự cố, khủng hoảng. Cách tiếp cận này giúp Nhà nước chủ động hơn trong việc huy động nguồn lực và có biện pháp can thiệp kịp thời nhằm bảo đảm an ninh và an toàn hệ thống tài chính – ngân hàng.

Một số ý kiến cũng đặt vấn đề làm rõ nguyên tắc bảo toàn vốn trong trường hợp BHTG phải bán giấy tờ có giá hoặc rút tiền gửi chưa đến hạn để chi trả bảo hiểm. Chính phủ cho biết dự thảo Luật đã nêu cụ thể rằng việc bán tài sản tài chính chỉ được thực hiện sau khi BHTG sử dụng hết quỹ dự phòng nghiệp vụ mà vẫn không đủ để thực hiện nghĩa vụ chi trả. Mọi hoạt động đầu tư và thu hồi vốn phải bảo đảm nguyên tắc bảo toàn vốn, được quy định rõ tại Điều 142. Những nguyên tắc này sẽ tiếp tục được cụ thể hóa trong chế độ tài chính và các văn bản hướng dẫn do NHNN ban hành.

Một điểm đáng chú ý khác của Luật BHTG (sửa đổi) là bổ sung hai trường hợp chi trả sớm tiền bảo hiểm bên cạnh quy định chi trả sau phá sản như trước đây. Theo đó, nghĩa vụ chi trả phát sinh trong ba tình huống: khi phương án phá sản tổ chức tín dụng được phê duyệt hoặc khi NHNN kết luận chi nhánh ngân hàng nước ngoài mất khả năng chi trả; khi NHNN đình chỉ hoạt động nhận tiền gửi

của tổ chức tín dụng bị kiểm soát đặc biệt và đơn vị này có lỗ lũy kế vượt 100% vốn điều lệ và quỹ dự trữ; hoặc khi NHNN báo cáo Chính phủ yêu cầu chi trả để bảo đảm an toàn hệ thống trong trường hợp tổ chức tín dụng bị kiểm soát đặc biệt mất hoặc có nguy cơ mất khả năng chi trả.

Việc bổ sung các trường hợp chi trả sớm được đánh giá là bước tiến đáng kể, giúp trấn an tâm lý người gửi tiền, hạn chế nguy cơ đổ vỡ dây chuyền và nâng cao tính ổn định của hệ thống ngân hàng. Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi) kỳ vọng sẽ trở thành hành lang pháp lý hoàn thiện hơn, hỗ trợ bảo vệ quyền lợi của người gửi tiền, đồng thời gia cố vững chắc an toàn tài chính – ngân hàng trong bối cảnh kinh tế còn nhiều biến động khó lường.

Phương Thảo *(t/h)*